

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem ve věci

žalobce: **MUDr. J. P.**
zastoupený advokátem Mgr. Josefem Břeněm
sídlem 28. října 205/45, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 2771/117, 702 18 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. června 2023, č. j. MSK 58068/2023, ve věci
přestupku

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 29. 3. 2023, č. j. OD/PŘ/495/2023/MRA, uznal Městský úřad v Orlové (dále též jen „správní orgán prvního stupně“) žalobce vinným, že dne 16. 1. 2023, kolem 12:16 hodin, v Orlové - Porubě, na ulici Ostravská, poblíž objektu č.p. 521, ve směru jízdy na Ostravu, jako řidič osobního motorového vozidla překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem v obci o 40 km/hod a více (měřícím zařízením mu byla změřena rychlost 93 km/hod a při odečtu možné odchylky měřícího

zařízení 3 km/hod v jeho prospěch byla zjištěná rychlost určena na 90 km/hod, tedy o 40 km/hod vyšší než byla dovolená rychlost jízdy). Tímto jednáním měl žalobce porušit povinnost stanovenou v § 18 odst. 4 zákona číslo 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o silničním provozu) a dopustit se přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2 téhož zákona, za který mu správní orgán prvního stupně uložil pokutu ve výši 5 000 Kč a zákaz činnosti, spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců. Současně měl žalobce zaplatit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Žalobce se proti prvostupňovému rozhodnutí odvolal. O odvolání rozhodl žalovaný rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (napadené rozhodnutí) tak, že odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

2. Proti (napadenému) rozhodnutí žalovaného podal žalobce včasnou žalobu. Žaloba obsahuje v podstatě jediný žalobní bod, který se týká jednání v krajní nouzi (žalobce tvrdí, že při sporné jízdě spěchal za pacientkou k naléhavému lékařskému zákroku) a nesouhlasu žalobce se způsobem, jakým se správní orgány s touto námitkou uplatněnou již ve správním řízení vypořádaly. Žalobce navíc žalovanému vytkl, že své rozhodnutí o nesplnění podmínek pro jednání v krajní nouzi založil na jiných (spekulativních) důvodech než správní orgán prvního stupně. Tyto důvody přitom nemají oporu ve spise a jsou výsledkem nesprávného hodnocení důkazů, resp. svévolného výkladu provedeného v rozporu se zákonem. Konkrétně se jedná o konstatování žalovaného o zavolání záchranné služby pro převoz pacientky do nemocnice. V této souvislosti žalobce zdůraznil, že nutný převoz pacientky do nemocnice nebyl v řízení tvrzen, nebylo k tomu provedeno žádné dokazování a závěr žalovaného je v rozporu s tvrzením žalobce a zprávou nemocnice, podle kterých žalobce jel k zákroku do nemocnice, ve které již pacientka byla. Žalobce dále vytkl žalovanému, že pokud měl za to, že je zde rozpor mezi jeho tvrzením na místě silniční kontroly, měl tyto rozpory řádně projednat při ústním jednání a vyvodit z nich odůvodněné a provedenými důkazy podložené závěry. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že při cestě lékařem za pacientem, jehož zdraví je ohroženo a je zde potřeba neodkladného zákroku, který nelze zajistit jinak, se zcela nepochybně jedná o naplnění podmínek pro jednání v krajní nouzi v souladu s dikcí zákona, jelikož zde jde jak o přímo hrozící nebezpečí a současně nebylo možné toto nebezpečí odvrátit jinak. K důkazu navrhl potvrzení zdravotnického zařízení o nutnosti provedení neodkladného zdravotního zákroku a výslech jednatele zdravotního zařízení LÉKAŘSKÉ CENTRUM STONAVA s.r.o. Davida Pikoně.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a vyjádřil přesvědčení, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a je přezkoumatelné, neboť jsou z něj zřejmé veškeré úvahy, které vedly žalovaného k rozhodnutí tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Žalovaný nesouhlasil s tím, že se správní orgány neshodly na odůvodnění rozhodnutí. Podle žalovaného se správní orgány téměř zcela shodly, že žalobce nejednal v krajní nouzi, neboť nesplnil podmínku subsidiarity a proporcionality. Žalovaný toliko dospěl k závěru, že je zde pochybnost o tom, zda vůbec existovalo reálné nebezpečí, které hrozilo zájmu chráněnému zákonem, které musel odvracet. Žalobcovo tvrzení na místě spáchání přestupku se totiž zcela rozchází s jeho dalšími tvrzeními u ústního jednání, v odvolání i v podané žalobě. Už jen z tohoto důvodu považuje žalovaný jakékoliv tvrzení žalobce ohledně jednání v krajní nouzi za nevěrohodné. Pokud žalobce u ústního jednání předložil písemné vyjádření kliniky ve Stonavě, které je zcela v rozporu s jeho tvrzením na místě silniční kontroly a se směrem jeho jízdy, kdy bylo jeho vozidlo zastaveno směrem na Ostravu, nikoliv směrem na Stonavu, což je přesně opačným směrem, pak žalovaný obsahu této písemnosti bez dalšího neuvěřil.

4. Krajský soud v Ostravě přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v souladu s § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
5. Rozhodující skutkové okolnosti zjišťoval krajský soud ze správního spisu. Podává se z něj, že žalobce byl dne 16. 1. 2023, kolem 12:16 hodin, změřen při jízdě automobilem v Orlové, na ulici Ostravská u č. p. 521, ve směru jízdy na Ostravu a byla mu naměřena rychlost 93 km/hod. Žalobce byl zastaven policejní hlídkou a byl s ním na místě projednán přestupek spočívající v překročení nejvyšší povolené rychlosti v obci, která v daném místě činila 50 km/hod. Žalobce se vyjádřil do formuláře „Oznámení přestupku“ (který podepsal) doslovně: *„Neuvědomil jsem si rychlost, jel jsem z práce pro partnerku, která měla mít za krátkou dobu nástup k hospitalizaci v nemocnici.“* Správní orgán prvního stupně vydal nejprve příkaz, proti němuž podal žalobce odpor, ve kterém uvedl, že s rozhodnutím nemůže souhlasit, jelikož je lékař a vozidlo nutně denně potřebuje k výkonu povolání, jelikož pracuje jak v nemocnici, tak v ambulancích. K věci se pak žalobce vyjádřil při ústním jednání konaném dne 22. 3. 2023, kdy uvedl, že dne 16. 1. 2023 byl ze svého bydliště v P. povolán k pacientce na soukromou kliniku do Stonavy, kde měl vyřešit akutní gynekologický problém spojený s krvácením. Vydal se tedy na kliniku a v obavě o život pacientky zřejmě v některých úsecích překročil nejvyšší dovolenou rychlost. Neví, jak jinak by se rychle k pacientce dostal, nemá k dispozici vozidlo s právem přednosti jízdy a vyjádřil subjektivní názor, že se v takovém případě jedná z jeho strany o krajní nouzi. Ke svému tvrzení přiložil potvrzení z gynekologické kliniky ve Stonavě, ze kterého vyplývá, že měl být skutečně povolán k akutnímu případu. V tomto potvrzení vystaveném ředitelem Lékařského centra Stonava s. r. o. Davidem Pikoňem datovaném dne 20. 3. 2023 se uvádí, že žalobce byl v pondělí 16. 1. 2023 přibližně ve 12:10 hodin povolán svou kolegyní k akutnímu případu, kde hrozila bezprostřední újma na zdraví (byl proveden chirurgický operativní zákrok), který museli provádět 2 lékaři, včetně anesteziologa a zdravotních sester. Následně správní orgán prvního stupně rozhodl o vině žalobce. K námitkám žalobce se v rozhodnutí uvádí, že pro podřazení jednání pod krajní nouzi musí být splněna podmínka subsidiarity a současně proporcionality. Jednání spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti může být podle odůvodnění prvostupňového rozhodnutí jednáním v krajní nouzi pouze tehdy, když se nemocný např. nachází na odlehlém místě, kde není signál mobilního telefonu, kde není možnost přivolat lékařskou službu jinak, např. prostřednictvím obyvatel v přilehlých budovách, nebo tehdy, když se zdravotnická záchranná služba díky odlehlosti nemůže na místo dostat včas, popř. se jedná o újmu na zdraví život bezprostředně ohrožující (tepenné krvácení, kdy by rychlá záchranná služba nemohla na místo včas dorazit apod.). Pokud osoba není v bezprostředním ohrožení života či této nehrozí bezprostřední vážná újma na zdraví odůvodňující výjezd zdravotnické záchranné služby, nemůže podle správního orgánu prvního stupně takový zdravotní stav ospravedlnit výrazné překročení nejvyšší dovolené rychlosti. Ve vztahu k podmínce proporcionality pak správní orgán prvního stupně uvedl, že gynekologické centrum je vzdáleno od místa spáchání přestupku cca 10 km, přitom je třeba vzít v potaz, že žalobce by se ještě minimálně zčásti musel účastnit intenzivnějšího provozu v samotném městě a současně na cestě do Stonavy projíždí obcemi. Rovněž nelze odhlédnout od skutečnosti, že pacientka, ke které byl obviněný povolán, se v lékařském zařízení nacházela a byla pod lékařským dozorem. Proti rozhodnutí podal žalobce odvolání, ve kterém zopakoval, že se v jeho případě jednalo o bezodkladnou nutnost dostavit se ke komplikaci po gynekologickém zákroku, tedy k ochraně života a zdraví. Žalovaný rozhodl o odvolání žalobce napadeným rozhodnutím shora uvedeným způsobem. Také žalovaný se zabýval námitkami žalobce a konstatoval, že v tomto případě bylo zcela určitě možno nebezpečí, které hrozilo, odvrátit jinak, např. zavoláním záchranné služby nebo převozem

pacientky do nemocnice, kdy vozidlo RZS je vybaveno výstražným světlem s právem přednosti v jízdě. V řízení ani nebylo prokázáno, že skutečně muselo dojít k odvrácení přímo hrozícího nebezpečí, neboť prostá zpráva z kliniky ve Stonavě, ve které žalobce pracuje, tuto skutečnost bez dalšího neprokazuje. Žalovaný dále v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal na tvrzení žalobce na místě silniční kontroly, při kterém do oznámení uvedl, že jel z práce pro partnerku, která měla mít za krátkou dobu nástup k hospitalizaci v nemocnici, nikoliv, že byl povolán k zákroku a také na to, že žalobce byl hlídkou změřen, když jel z Petřvaldu směrem na Ostravu, a nikoliv na Orlovou, tedy směrem na Stonavu. Žalovaný uzavřel, že v případě žalobce nebylo prokázáno naplnění důvodů pro jednání v krajní nouzi.

6. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba důvodná není. V přezkoumávané přestupkové věci byl žalobce uznán vinným z porušení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, podle kterého v obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km/hod, zatímco žalobci byla v obci naměřena rychlost 90 km/hod (po zohlednění odchylky ve prospěch žalobce).
7. Žalobce v žalobě nezpochybňoval nejvyšší dovolenou rychlost v inkriminovaném místě a čase ani její překročení o minimálně 40 km/hod, ale v průběhu správního řízení se bránil tím, že coby lékař spěchal k nutnému lékařskému zákroku do kliniky ve Stonavě a svým jednáním naplnil znaky jednání v krajní nouzi podle § 24 zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
8. K námitce o jednání v krajní nouzi je třeba předeslat, že přestože je v řízení o přestupku důkazní břemeno primárně na správním orgánu (řízení o přestupku vychází ze zásady oficiality), tak pokud se obviněný brání tím, že jeho jednání naplnilo znaky jednání v krajní nouzi vylučující protiprávnost, tak se důkazní břemeno přesouvá na jeho stranu a je na něm, aby svá tvrzení prokázal (§ 52 správního řádu). Žalobce sice v řízení svou skutkovou verzi předestřel, žalovaný však zcela správně poukázal na dvě podstatné okolnosti, které značně snižují věrohodnost jeho obhajoby, resp. ji spolehlivě vyvrací. Jedná se jednak o vyjádření žalobce při příslušné silniční kontrole, které je zachyceno na formuláři oznámení přestupku, kdy uvedl, že jel pro manželku (nikoliv k zákroku do nemocnice) a dále o skutečnost, že žalobce byl podle odůvodnění napadeného rozhodnutí (odpovídající oznámení přestupku) změřen při jízdě směrem na Ostravu a nikoli na Stonavu (která je opačným směrem), kam měl podle své obhajoby cestovat k lékařskému zákroku. Právě nekonzistentnost obhajoby žalobce, která podle obsahu správního spisu nabyta na stálosti až u jednání dne 22. 3. 2023, je přitom z hlediska závěru o skutkovém stavu natolik významná, že bez relevantního vysvětlení v rámci žalobní argumentace nebylo možné považovat skutkovou verzi žalobce zastávanou počínaje 22. 3. 2023 (včetně) za věrohodnou a prokázanou. Žalobce se v žalobě omezil na konstatování, že správní orgán měl tyto rozpory řádně projednat při ústním jednání a vyvodit z nich odůvodněné a provedenými důkazy podložené závěry. Tuto námitku nepovažuje krajský soud za způsobilou vyvrátit pochybnosti o skutkovém ději plynoucí jak ze změn v obhajobě žalobce, tak taky z prostého faktu, že žalobce byl stavěn při jízdě opačným směrem, než se nachází obec, do které měl podle své verze směřovat. Krajský soud zdůrazňuje, že soudní řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí je ovládáno dispoziční zásadou a až na výjimky je správní soud oprávněn přezkoumat napadené správní rozhodnutí pouze v mezích žalobních bodů. Současné platí, že obsah a kvalita žalobních bodů do značné míry předurčuje, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Správní soud totiž nesmí rozšiřovat mantinely potenciální ochrany, které je žalobce povinen vymezit v žalobě.

9. Za situace, kdy se žalobce v žalobě konkrétně nevymezil proti závěru žalovaného o změně svých tvrzení a o směru jízdy, nepovažoval krajský soud za potřebné doplňovat dokazování výsledkem svědka a zprávou lékařské kliniky. I kdyby svědek potvrdil, že žalobce byl v rozhodnou dobu povolán k bezodkladnému lékařskému zákroku, tak to nijak nevysvětluje, že byl změřen při jízdě opačným směrem a po zastavení uváděl zcela jiné okolnosti své jízdy. Stručně řečeno, pokud žalobce v řízení relevantně nezpochybnil a nevyvrátil nosné závěry žalovaného o směru jeho jízdy v době předmětného měření, tak by bez dalších skutkových okolností překročení rychlosti při jízdě směrem do Ostravy nemohlo bez dalšího naplnit znaky jednání v krajní nouzi v souvislosti s jeho tvrzenou potřebou dopravit se co nejrychleji do Stonavy, která se nachází v opačném směru.
10. Krajský soud dodává, že se ze strany žalovaného nejednalo o překvapivé závěry, protože žalovaný nedoplňoval podklady rozhodnutí a vycházel z těch, které byly ve spise již při prvostupňovém řízení. Skutečnost, že se správní orgán prvního stupně věrohodností obhajoby žalobce nezabýval ještě nevylučuje, aby tyto skutečnosti vyplývající ze spisu reflektoval žalovaný coby odvolací správní orgán. Žalobce přitom ani v žalobě neuvedl, jak byla v důsledku částečné změny v důvodech napadeného odvolacího rozhodnutí (oproti prvostupňovému) zkrácena jeho práva v řízení a krajský soud v uvedeném postupu žalovaného neshledal žádnou procesní vadu, která by měla ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.
11. Za situace, kdy ve správním řízení byla spolehlivě vyvrácena skutková verze žalobce, a to způsobem, který v konfrontaci s žalobními body obstál, je již nadbytečné zabývat se tím, zda by při této verzi byly naplněny podmínky pro jednání v krajní nouzi podle § 24 zákona o odpovědnosti za přestupky.
12. Nad rámec nutného a jen pro úplnost právní argumentace krajský soud dodává, že dílčí závěr žalovaného o možnosti zavolání záchranné služby pro převoz pacientky vskutku nebyl zcela přiléhavý ve vztahu k obhajobě žalobce, protože ten se bránil tím, že jel k zákroku na kliniku, nikoliv potřebou převést pacientku do nemocnice. Tato nepřesnost však nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, protože splněním podmínky, že nebezpečí za daných okolností nebylo možné odvrátit jinak (tzv. subsidiarita), by bylo možno se zabývat teprve tehdy, pokud by byla prokázána skutková verze (obhajoba) žalobce.
13. Krajský soud uzavírá, že žalobní bod spočívající v nesprávném posouzení námitek o jednání v krajní nouzi důvodný není, a protože žádné jiné námitky v žalobě uplatněny nebyly a ani krajský soud neshledal v rozhodnutí žalovaného, resp. v jeho postupu předcházejícímu vydání napadeného rozhodnutí, žádné vady s negativním vlivem na zákonnost napadeného rozhodnutí, ke kterým by měl přihlídnout z úřední povinnosti, tak žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
14. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s.; žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti v řízení žádné náklady nevznikly. Krajský soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě **dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 31. října 2023

JUDr. Martin Láníček
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje